

WPDetails

#17

THEMA: *Stromingen*

STROMINGEN LEIDEN TOT VERHALEN

Interview VVV AMELAND EN VVV
SCHIERMONNIKOOG: "WIJ STROMEN
MOOI DOOR"

SAMENWERKINGEN BAGGERAARS:
WEDERZIJD'S VERTROUWEN

WPDdetails

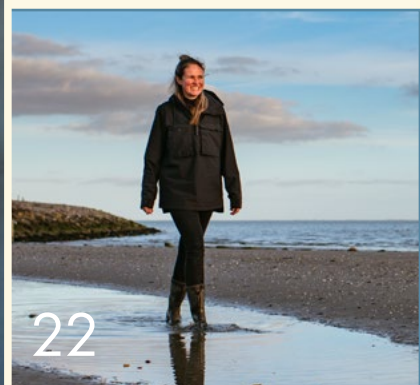
Jaargang 7 - #17
April 2022

10

14

20

22

5 Voorwoord directie

6 Inleiding thema Stromingen

Stromingen leiden tot verhalen

7 Gastcolumn

Erik Vloeimans

8 Oertocht

10 Samenwerking

Baggeraars en WPD

13 Facts & figures

Wat hebben we vervoerd in 2021?

14 Testvaart

Boudewijn Stal (KNRM)

16 Plastic eilanden in de oceaan

18 Eilander historie

Autobusondernemers klagen over slechte staat veerdam Holwerd

20 Ondernemer in beeld

Galerie Philadelphia Ameland

22 Wadlopen bij nacht

Nynke Rixt Jukema

25 Column

Ger van Langen

28 Collega rederij

CalMac Ferries

'Als de boot niet kan varen, kunnen wij wel ophouden'

Marjan Bosscha, VVV Ameland

'Ik weet dat de veerboot altijd de diepste kant op zoekt, dus zorg ik dat ik daar weg ben'

Teun Bakker, kapitein Pieter Hubert, Van der Kamp B.V.

40

36

45

44

31 Roeien op het Wad

32 TidalKite, een unieke energiebron

34 Evenementen en sponsoring
Cross Duathlon Ameland

36 Ondernemer in beeld
MadebyMaud Schiermonnikoog

39 Het lekkerste van...
Bisque waddengarnalen met waddenkokkels

..... **40 Interview VVV Ameland en VVV Schiermonnikoog**
Marjan Bosscha en Joke Eijer

42 Actualiteiten

43 Flessenpost steekt het Wad over
Thijs de Boer

44 Stromingen Wad
Interview met Wouter Knaack

..... **45 Aantrekkelijke broedplekken dankzij Vogelwachters**
Vogelwacht Hollum-Ballum

46 Nieuws uit de Groep

50 Veerbootcafé + agenda

51 Volgende editie + colofon

52 Vaste reiziger in beeld
Tineke Toren

'Het is prachtig op het wad!'

Stephanie Wijnberg, Klantenservice WPD

'Ik heb bewondering voor de mensen van Wagenborg, ze kunnen zich niet zoveel permitteren eigenlijk'

Boudewijn Stal, KNRM

Laat je meevoeren... en ontdek Ameland

*Kom langs en doe inspiratie op in onze
inspiratieruimte, boek een excursie en
laat je informeren over de mooiste plekjes*

v்வameland.nl

Bureweg 2, Nes
O.P. Lapstraat 6, Hollum
Tel. 0519-546 546

BESTE LEZER,

De Waddenzee is drukker dan de Kalverstraat op zaterdagmiddag. Een dynamiek van jewelste. Niet alleen de miljoenen vogels, de ontelbare schaaldieren en overige bewoners van dit gebied, maar ook de waterbeweging, die getij heet, maakt dat vier maal per dag het palet van platen, geulen, slenken en bodemvormen continue in beweging is.

De getijbeweging veroorzaakt stromingen, stromingen vormen geulen en de toeristenstroom vormt de dienstregeling van de veerdienst. De dynamiek van de ecologie maakt dat de economie van de Waddeneilanden groeit. Dat hier ook wel eens een tegenstelling door ontstaat moge duidelijk zijn. De rode draad van deze editie van WPDdetails wordt gevormd door stromingen. Stromingen van allerlei aard die de dynamiek van dit prachtige gebied vormen.

Op dit moment zijn er ook hele andere stromingen in de wereld actief. De aangrijpende gebeurtenissen in Oekraïne houden ons allemaal bezig. Er is veel onzekerheid, om de veiligheid van de Oekraïense burgers, maar ook om de toekomstige stabiliteit van ons continent. Laten we hopen op een toekomst van vrijheid, stabiliteit en vrede.

WPDdetails als spreekbuis voor medewerkers, eilanders, relaties en belanghebbenden vanuit alle geledingen en stromingen, waarbij variëteit én terugkerende artikelen elkaar afwisselen; eilander ondernemers aan het woord, stellingen besproken vanuit verschillende hoeken en reizigers die hun ervaring delen. Scherp op de details; WPDdetails.

De getijdenstroming als rustgevend zekerheid. Zo nu en dan indrukwekkend groot met hoge waterstanden en lage leegte. Eb en vloed wisselen elkaar in een nimmer afwijkend ritme af. Welke vorm van stroming ook; stroming inspireert. We hopen dat deze uitgave van WPDdetails u inspireert. Een inspiratie die gesprekken en discussies op gang brengt. De inhoud mag reacties oproepen. Reacties met een mail aan de redactie. De redactie ziet ze graag tegemoet.

Ik wens u veel leesplezier.

Met vriendelijke groet,

Ger van Langen

Directeur Wagborg Passagiersdiensten

Stromingen LEIDEN TOT VERHALEN

Stromingen zorgen voor beweging, voor verandering, voor uitdagingen en kansen, en voor nieuwe dingen. En dat op allerlei denkbare fronten. In deze editie van WPDetails komt een breed scala aan verhalen aan bod die allemaal voortvloeien uit, of in verband staan met stromingen.

We varen mee met baggeraars die dag in, dag uit voor de uitdaging staan om de vaarwegen begaanbaar te houden. De stromingen die het dichtslibben ervan veroorzaken, zijn dezelfde stromingen die bijzondere objecten op de stranden brengen. Zoals flessenpost. Stromingen kunnen daarnaast kansen bieden. SeaCurrent benut de zeestromingen om bij te dragen aan een duurzame toekomst.

Op de eilanden zelf vinden stromingen plaats van een andere orde. Wisselingen van de wacht binnen de toeristenbranche, bijvoorbeeld. Denk ook aan het komen en gaan van trekvogels. Edelsmid Esther Nagtegaal toont in haar galerie verschillende stromingen in de kunst en ondernemster Maud Klappe stroomt over van ideeën en enthousiasme, wat heeft geleid tot een smaakvol bedrijf.

Over stromingen kun je eindeloos schrijven. Bovenstaande is dan ook een greep uit alle onderwerpen die in deze WPDetails aan bod komen.

“

Stromingen zijn energieën die zich in allerlei vormen kunnen manifesteren. Daar waar u zich nu bevindt, op en tussen de Waddeneilanden, zijn de bewegingen, de stromingen tussen eb en vloed, onlosmakelijk verbonden met het leven.

Stromingen gaan ook over het leven wat door je heen gaat, adem en bloed. Er zijn onzichtbare stromingen, energieën, in de lucht, in het universum. Voor iedereen weer anders voelbaar. Het onvoorstelbare mysterie wat wij zijn van ons bestaan, stroomt zonder dat wij er iets aan hoeven, of zelfs kunnen doen.

Mijn naam is Eric Vloeimans en ik ben trompettist. Mijn leven bestaat uit het stromen van muziek. Muziek doet wat met je, het geeft prikkels aan je hersenen, gaat door je heen, het wekt emotie op. Het kan je droevige stemming versterken, of laten verdwijnen, expressie geven aan je oase van geluk. Het is een prachtige energie die zelfs kan genezen.

Muziek is op haar best als ze vrij is, sereen, ontdaan van dogma's en oordelen. Dan gebeurt het. Dan floreert ze in wie ze is, in alle potentie en kracht, als zelf voor de ziel. Dat voel je, dat laat je meedrijven, je beleeft het.

Voor mij is dat The Horn of Plenty, de hoorn des overvloeds, de wereld waar ik het liefst in stroom, daar waar ik gelukkig ben, waar de synergie stroomt en die musici verbindt.

Waar sociale verbondenheid en kameraadschap heersen en waar dan alles mogelijk is.

Geniet, stroom en heb het goed!

Eric Vloeimans

”

Oertocht

Elke dag varen over het Wad de veerboten van Ameland en Schiermonnikoog naar de eilanden en weer terug. We gaan op zoek naar de verhalen op en achter de veerboot. De hele dag is het een gaan en komen van mensen met iedere minuut een ontmoeting of afscheid. De unieke verhalen die erachter schuilgaan, komen hier aan bod.

Als u denkt "De Oertocht" dat komt me bekend voor, dat klopt. De 32 afleveringen van de bijzonder succesvolle televisieserie "De Oertocht" waren in 2017 en 2019 te bekijken via Omrop Fryslân. De flimmaker van de serie Herman Zeilstra gaat nu met zijn camera in de hand op pad voor WPDetais. De belevenissen van Herman zijn naast deze rubriek ook online te volgen.

Hanne en Daan op de fiets vanuit Leeuwarden:

TEGENWIND

Hanne en Daan wonen nu in Amersfoort en zijn vandaag op de fiets vanuit Leeuwarden naar Holwerd gefietst. Met een behoorlijke wind tegen. Vooral het laatste stuk was aardig tegen de wind in vertelt Hanne. Ze komt oorspronkelijk uit Antwerpen en hebben elkaar in Italië ontmoet. Aangezien Antwerpen - Leeuwarden nogal een stukje was, hebben ze besloten in het midden te gaan wonen, in Amersfoort.

"We proberen regelmatig naar Ameland te komen, omdat het de ultieme manier is om je hoofd leeg te maken. We hebben wel het geluk dat Daans moeder onze spullen komt brengen," aldus Hanne. Ze heeft voor morgen een hele route over het strand van Ameland uitgestippeld.

Pieter en Mariët bijna 40 jaar getrouwd:

MEISJE ACHTER DE VLEESWAREN

Pieter en Mariët zijn bijna 40 jaar getrouwd en hebben elkaar ontmoet in de supermarkt. Zij was het meisje achter de vleeswaren. Hij was net gescheiden en zijn buurman zei dat hij nog wel een leuk meisje wist bij de Spar. Mariët: "Hij was in die tijd vegetarisch en gaf alle bestelde waren thuis aan de kat." De bedrijfsleider stak een stokje voor al het geklets aan de toonbank en adviseerde klant en werknemer in het vervolg in de kroeg af te spreken. Dat deden ze dezelfde middag. "Drie maanden later trok ik tegen elke verwachting bij hem in." Sindsdien zijn ze onafscheidelijk en nu onderweg om het gehuurde huis te bekijken voor het aankomende feest met de drie kinderen. Ze gaan ook even onderzoeken waar ze het beste kunnen gaan eten.

Dames voetbalteam SJO Coendersborg:

KLAAR VOOR DE WEDSTRIJD

De dames van het gemengde voetbalteam van SJO Coendersborg zijn klaar voor de wedstrijd. En dat het een gemengd team is, zien Lenterap, Izabelle en Luna als een voordeel. *"Dat vinden we heel gezellig!"* Trainer Auke: *"Het is een leuke groep jongens en meiden, de combinatie daarvan is ook positief. Een leuk team om mee op pad te gaan."*

Jan Fennema van Wagenborg Passagiersdiensten is vroeger zelf ook scheidsrechter geweest in Holwerd en vindt het mooi dat elke zaterdagochtend de jeugd uit de provincie voorbijkomt op het schip. Jan: *"Ze barsten van de energie. Mooi om te zien."* De voetballers zelf krijgen een vakantiegevoel bij het uitje van vandaag. Waarschijnlijk gaan ze ook patat eten op het eiland.

Albert-Jan Brilstra is onderweg met zijn familie:

ALLES AANPAKKEN

Albert-Jan Brilstra is onderweg met zijn familie naar hotel van der Werff. Zijn vader is 74 geworden. *"Het is min of meer traditie geworden om dan naar het eiland te gaan,"* aldus vader. Albert-Jan is jaren geleden begonnen met kitesurfen. *"Dan kom je al snel op Schiermonnikoog terecht."* Hij komt door zijn sport regelmatig dicht bij moeder natuur.

Een vriend van hem hebben ze al een paar keer uit het water moeten vissen omdat hij problemen had met zijn vlieger en vorig jaar ging een beginner wel net wat te ver de zee op met harde wind en hoge golven. *"Dan is het zwemmen geblazen. Een aantal jongens zit zelf ook bij de KNRM,"* zegt hij geruststellend. *"We hebben ook alle nummers in onze telefoon staan."*

Samenwerkingen
gebaseerd op
wederzijds
vertrouwen

Foto: links: Willem Groenewold, rechts: Teun Bakker

Nederland was half februari volledig in de ban van onstuimig weer. Pas na zes dagen kwam er een einde aan de zware windstoten die ons land op sommige momenten compleet ontwrichtten. Een week na drie opeenvolgende stormen praten we midden op het Wad met de baggeraars die Ameland en Schiermonnikoog bereikbaar houden. De sporen van de storm zijn dan nog goed zichtbaar.

ROUTE BEVAARBAAR HOUDEN

We zijn aan boord van de Pieter Hubert, de 72 meter lange sleepopperzuiger van Bagger- en Aannemingsmaatschappij Van der Kamp B.V. Een landelijk opererend baggerbedrijf met jarenlange ervaring, 70 medewerkers en vier sleepopperzuigers en een waterinjectievaartuig.

Kapitein Teun Bakker is als geen ander vertrouwd met dit in 1962 gebouwde baggerschip. Teun: *"De Pieter Hubert is een bekende verschijning tussen Ameland en Holwerd, maar was daarvoor actief op de Elbe bij Hamburg, de Westerschelde en bij Rotterdam. En heeft nog meegewerkt aan de Oosterscheldekering."*

Baggeraars hebben net als de veerdienst liefst veel water onder het schip. Het is laag water en dat komt goed uit, zo heeft Teun Bakker alle tijd om met kapitein Willem Groenewold van Wagenborg Passagiersdiensten de gevolgen van de stormen te bespreken. Willem: *"Ik loop al 20 jaar mee, maar denk dat dit de eerste en laatste keer is, dat ik als kapitein drie stormen meemaak in één werkweek."*

Het moeilijkste deel van de vaargeul Ameland – Holwerd tussen 9 en 9A laat na de storm behoorlijke verschuivingen zien. Teun: *"De vaargeul is behoorlijk dichtgeslibd. We zijn ruim 3 tijden bezig geweest om de route voor de veerboot bevaarbaar te houden. Signaleren we problemen of bulten, dan stemmen we dat met elkaar af."* Willem vult aan; *"Als jullie niks hadden gedaan, waren wij er niet meer doorgekomen. Er was nog maar een meter over en wij steken tussen de 1,40 en 1,50 meter diep. Dit geeft aan hoe we elkaar nodig hebben. Als jullie je werk niet zouden doen, kunnen wij niet varen en als wij niet zouden varen, hoeven jullie niet te baggeren."*

Het belang van de samenwerking staat buiten kijf, want we hebben het wel over de bereikbaarheid van de eilanden.

60 BAGGERUREN PER WEEK

Teun: *"Tijdens ons baggerwerk hebben wij een vaarsnelheid van 1,5 tot 3 mijl. In feite hangen we een grote stofzuigerslag over boord die alles opzuigt wat voor de pomp komt. Zo kunnen we 900 m3 aan slib oppakken in 20 à 25 minuten. Daarmee zitten we vol en varen we in 40 minuten naar de verspreidingslocatie. Afhankelijk van de stroming is dat een eb- of vloedlocatie, want je wilt niet dat het slib direct terugstroomt naar de geul. Daar lossen we in 2 minuten om vervolgens in 30 minuten terug te varen naar de baggerlocatie. Zo maken wij 60 baggeruren per week."*

We starten elke werkdag rond zes uur 's ochtends en proberen dan voor de veerboot uit naar achteren te varen, zodat we elkaar passeren op het rechte stuk. Willem: *"Daar hoeven we niet over te communiceren, dat gaat vanzelf."* "Klopt," zegt Teun, *"Ik weet dat de veerboot altijd de diepste kant op zoekt, dus zorg ik dat ik daar weg ben. Willem knikt bevestigend: "We weten precies wat we aan elkaar hebben, omdat we elkaar vertrouwen. Belangrijk, want het is een moeilijk stukje vaarwater, waar we telkens met z'n tweeën doorheen moeten."* Elke dienst beginnen en eindigen beide kapiteins met elkaar via de marifoon of telefoon 'goedemorgen' of wel thuis' te wensen. Een bevestiging van de goede samenwerking.

BAGGEREN KLAAR, WAS HET MAAR WAAR

Het gesprek krijgt een vervolg aan boord van de Monnik op weg naar Schiermonnikoog. Hier komt de samenwerking met baggeraars op dit deel van het wad ter sprake. Aan het roer van de veerboot kapitein Stefan Teuben, met als gast naast hem Jauwk Zwaan, uitvoerder bij Baggerbedrijf De Boer B.V. | Dutch Dredging. Ook hier is zichtbaar dat de stormen hun sporen hebben achtergelaten.

EEN DIKKE METER OMHOOG

Jauwk: *"Onze ploegboot Peter is op dit moment volop actief in de Glinder onder Schiermonnikoog."*

SAMENWERKING BAGGERAARS - WPD

Normaal is dit al een lastig deel van de vaarroute, met aan beide kanten een zandbank en een knik." Stefan herkent dat: "Het is een berucht stukje. Een paar jaar geleden zijn we bij laag water en oostenwind een keer goed vastgelopen. Vorige week voelde ik ook weer even de bodem. Ploegboot Peter beschikt over meetapparatuur, ik heb ze direct gebeld en samen hebben we gekeken waar de veerboot het beste langs kon." Jauwk laat Stefan de kaart met de laatste metingen zien: "Als je nagaat dat hier 10.000 m³ zand in één keer onderuit is gekomen. De storm heeft als het ware de zandbank het water in geduwd. Dan is het schrikken als het laag water wordt." Stefan knikt: "Het is hier een dikke meter omhoog gekomen."

VIS IN HET WATER

Dit deel van de Waddenzee wordt gebaggerd door de combinatie Bagger- en Aannemingsmaatschappij Van der Kamp en Baggerbedrijf De Boer. Beide bedrijven voelen zich hier 'als een vis in het water' en werken veel samen. Jauwk: "Wij zijn als Baggerbedrijf De Boer op deze route actief sinds 1 november 2021, maar al 25 jaar aan het werk op het wad. Ook onderhouden wij de meeste waddenhavens, zoals Harlingen, Lauwersoog en Delfzijl.

"Onze ploegboot Peter uit 2018 werkt anders dan de Pieter Hubert bij Ameland. Het slib wordt niet opgezogen, maar verplaatst. Daar waar te veel slib ligt, wordt het weggegraven en onderwater meegenomen in de grote stalen bak en geloosd op een diepere plek in de buurt. Een ander verschil met Holwerd – Ameland is dat de bodem hier harder is. Meer zand en minder slib." Stefan vult aan: "Een laagje slib kun je nog wel eens doorheen ploegen, als wij vastlopen liggen we gelijk stil."

VERZANDING

Kijkend naar de toekomst zijn zowel Stefan als Jauwk niet bijzonder positief. Stefan: "Je hoort steeds vaker dat door klimaatverandering de zeespiegel stijgt en delen van de Waddenzee niet meer zullen droogvallen. Ik heb andere ervaringen. Je ziet het wad qua verzanding jaarlijks omhoogkomen. Kijk naar de Zoutkamperlaag, toen ik hier 20 jaar geleden als kapitein begon, stond het water daar stukken dieper."

Baggerwerk is nooit klaar. De

plezierige samenwerking zal in de toekomst dan ook nog wel even worden voorgezet. Willen de eilanden bereikbaar blijven, dan zijn de baggeraars nog niet uitgebaggerd.

www.vanderkampbv.nl

www.dutchdredging.nl

Foto: ploegboot Peter

Foto: Pieter Hubert

Foto: links: Stefan Teuben, rechts: Jauwk Zwaan

OVER HET VERVOER NAAR DE eilanden

Wagenborg Passagiersdiensten houdt nauwkeurig het aantal afvaarten en eilandbezoeken bij. Dat levert interessante cijfers op. We zetten er over 2021 een aantal op een rijtje.

Aantal reizigers naar

AMELAND

66.415
eilanders

636.102
bezoekers

4.951
afvaarten sneldienst

6.896
afvaarten veerboot

77.060
reizigers sneldienst

104.144
personenauto's

Aantal reizigers naar

SCHIERMONNKOOG

22.819
eilanders

308.616
bezoekers

2.725
afvaarten sneldienst

3.676
afvaarten veerboot

11.148
reizigers sneldienst

45.119
fietsen

Testvaart Boudewijn Stal

Een keer een dagdeel meelopen met iemand van WPD. Van de stuurhut tot de machinekamer. Een unieke mogelijkheid om kennis te maken met de veerdienst en sneldienst en het werk achter de schermen. In deze rubriek neemt telkens een eilander een kijkje bij WPD om ons bedrijf beter te leren kennen. In deze editie Boudewijn Stal, de nieuwe beroepsschipper van de KNRM op Schiermonnikoog.

'HET ROER OM'

Boudewijn Stal is de nieuwe beroepsschipper van de KNRM op Schiermonnikoog. Hij heeft vorig jaar het roer compleet omgegooid, zijn schoonmaakbedrijf Schierglas overgedragen en is een nieuwe carrière gestart als professionele redder en schipper bij de KNRM. Boudewijn: "Ik was al 22 jaar vrijwilliger en wilde toch de stap maken nu de kans zich voordeed."

Er werd een nieuwe beroepsschipper gevraagd omdat de huidige met pensioen ging. "In totaal zijn er zo'n dertien- à veertienhonderd vrijwilligers bij de organisatie betrokken. Die worden ondersteund door acht beroepsschippers en een klein aantal mensen op het hoofdkantoor in Umuiden. In totaal zijn er 45 stations aan de Nederlandse kust."

In al die jaren is Boudewijn alleen nog maar in de salon van de veerboot geweest. Aangekomen op de brug verbaast hij zich dan ook over het mooie weidse uitzicht. Kapitein Paul Kuiper begint meteen uit te leggen hoe het schip werkt. "Twee hoofdmotoren, pookje vooruit, pookje achteruit."

Hij draait het schip behendig de haven uit, waarschijnlijk hebben we niet veel meer dan een meter water onder de kiel. Boudewijns handen jeuken om het schip te besturen en al snel neemt hij het roer over. Op

het eerste gezicht gaat dit goed, maar hij voelt ook wel dat je dit niet zomaar even leert. Met een heleboel water om ons heen is het prima te doen, maar dat is niet het geval.

"Met dit schip heb je twintig meter voor je, maar ook veertig meter achter je. Die wil je ook tussen de boeien houden" zegt de kapitein. In het smalste stuk van de geul stuurt Boudewijn toch net even de verkeerde kant op.

Paul: "Dat is ook de pest van dit smalle stukje. Je hebt de stroom er dwars op en ook de wind erbij. Dan heb je heel weinig foutmarge. Als je dan in het begin even verkeerd instuurt, dan kom je net niet uit. Die massa zet wel door. Het schip weegt twaalfhonderd ton en staat niet zomaar stil."

"Op de reddingsboot zit een stuur, deze hendel voelt toch aan als een helmstok en die is tegengesteld" aldus Boudewijn. Eenmaal op de wal aangekomen, is hij blij met zijn ervaring. "Ik heb bewondering voor de mensen van Wagenborg, ze kunnen zich niet zoveel permitteren eigenlijk. Bij de eerste de beste stuurfout hang je meteen op het droge. Met de reddingsboot kan ik veel sneller reageren, het schip is ook een stuk kleiner. Het was echt een superleuke ervaring."

Plastic zwerfafval, microplastics die vrijkomen doordat autobanden slijten, microplastics in verzorgingsproducten; enkele voorbeelden van plastic die hebben geleid tot de plasticsoep. Een bekend begrip anno 2022. Minder bekend is dat uit de plasticsoep vijf plastic eilanden zijn ontstaan.

Volgens Plastic Soup Foundation, die de 'tsunami van plasticsoep' zo snel mogelijk wil stoppen, komt drie procent van al het plastic in de wereld in de oceaan terecht. Dat klinkt weinig, maar in feite is het een groot probleem. Eenmaal in de oceaan, valt plastic verder uit elkaar. De kleine deeltjes zakken naar de bodem of gaan juist drijven. Zeedieren eten het op, waardoor plastic in de voedselketen eindigt.

Veel plastic belandt in zogeheten gyres: roterende zeestromingen. Vergelijkbaar met draaikolken 'zuigen' ze al het plastic naar het

midden. Het is niet zo dat hierdoor letterlijk eilanden van plastic ontstaan. De concentratie van plastic is op deze plekken alleen veel hoger dan elders in de oceanen.

Er zijn vijf grotere gyres, samen goed voor 160 miljoen kilo afval: North Atlantic Garbage Patch, South Atlantic Garbage Patch, South Pacific Garbage Patch, Indian Ocean Garbage Patch en de Great Pacific Garbage Patch. Laatstgenoemde is veruit de grootste. Deze bestaat volgens schattingen uit 80 miljoen kilo afval.

Steeds meer mensen zijn zich bewust van de plasticsoep. Dit leidt tot creatieve oplossingen om het probleem tegen te gaan. Er is volgens Plastic Soup Foundation echter nog een lange weg te gaan. Alle beetjes helpen. Daarom heeft de Plastic Soup Foundation onder andere een app gebouwd voor mensen die op een 'plastic dieet' willen: My Little Plastic Footprint.

KNRM REDDERS OP AMELAND EN SCHIERMONNIKOOG

Op Ameland en Schiermonnikoog zijn reddingstations van de Koninklijke Nederlandse Redding Maatschappij (KNRM) gevestigd.

De reddingboten en het kusthulpverleningsvoertuig worden bemand door een beroepsschipper en vrijwillige bemanningsleden. Zij staan 365 dagen per jaar paraat, bij nacht en ontij, voor het redden en helpen van mens en dier. Snel, professioneel en kosteloos. In de zomermaanden wordt het strand bewaakt vanaf de strandpost door KNRM Lifeguards.

De KNRM is een goed doel en voor haar werk volledig afhankelijk van donaties, giften en nalatenschappen.

**HELP MEE EN STEUN ONZE VRIJWILLIGERS
MET EEN DONATIE. KIJK OP WWW.KNRM.NL**

KONINKLIJKE NEDERLANDSE REDDING MAATSCHAPPIJ

Maatsch. tot Exploitatie van Noordzeebaden
en Wagenborg's Passagiersdiensten,
Delfzijl.

AGENTEN voor de

Afdeeling Passagiersdiensten:

te SCHIERMONNIKOOG:

E. G. TEENSMA, Middenstreek.

Telef. nr.: **10**

te GRONINGEN:

J. KRUIZE, Noorderhaven Z.z. 27.

Telef. nr. ~~44~~ 461.

te NES op Ameland:

F. SCHELTEMA

Telef. nr. 1

Schiermonnikoog,

30 Mei '22.

Groningen,

NES op Ameland,

Aan

den heer INGENIEUR v/d RYKSWATERSTAAT

LEEUWARDEN.

=====

Weledelgestrenge Heer!

Heden ontving ik een schryven van den heer Ekkers, onze Autodienst te Holwerd, waarin hy steen en been klaagt over den zeer slechten toestand van den dam aldaar, welke momenteel tengevolge van de herstellingswerkzaamheden voor geen Auto meer te berijden is. Dat het een oogenblik lastig zal zyn, ligt voor de hand, echter is het nu maar de vraag, hoe we die moeilijkheden het beste kunnen ondervangen. Volgens Ekkers wil het my voorkomen, dat de heer Egas, welke met die werkzaamheden bezig is, zeer onpractisch te werk gaat, door ondoelmatige stukken hout neer te leggen, zeer dikwyls met yzerdraad omwonden en met groote uitstekende spykers naar boven. Iets dergelyks zal m.i. zonder twyfel natuurlyk wel voorkomen kunnen worden.

Verder vroeg hy my of het niet mogelijk was, dat voorloopig de voornaamste gaten wat opgeholpen worden en de rest terstond na Augustus afgewerkt wordt. Wanneer daarmee de dam voor dezen zomer beslist voldoende blykt te zyn, zou hiertegen misschien geen bezwaar zyn. Echter kan ik hierover niet oordeelen.

De heer Bierma van Holwerd, die met zyn 12pers. Auto ook iedere dag op de pier denkt te komen, ziet hiertoe op het oogenblik geen kans en blyven reeds andere particuliere auto's by het Dykhuis staan.

Dol gaarne zoude ik willen, dat ik in dezen op de medewerking van Uedele mag rekenen, waardoor de werkzaamheden dan wellicht in den kortst mogelyken tyd zyn afgelopen en de bezwaren gedurende dien tyd dan zooveel mogelijk worden opgeheven.

Vertrouwende op Uwe welwillendheid, verblyf ik met de meeste hoogachting,
uwe dienstw. dien.

F. Scheltema

AUTOBUSONDERNEMERS KLAGEN OVER SLECHTE STAAT veerdam Holwerd

Het thema van deze editie van WPDetails is 'Stromingen' in breedste zin. Dat 'stroming' kan haperen doordat de veerdam te Holwerd in dusdanig slechte staat is dat het vervoer van en naar de boten per auto(bus) niet of nauwelijks mogelijk is, zoals exact een eeuw geleden het geval was, past zeer zeker bij het themaonderwerp.

STROMING IN VERVOER EN MAATSCHAPPIJ

De inhoud van de brief die de heer F. Scheltema te Nes, agent van de Maatschappij tot Exploitatie van Noordzeebaden en Wagenborg's Passagiersdiensten te Delfzijl, exact honderd jaar geleden aan de Ingenieur van Rijkswaterstaat te Leeuwarden schreef, spreekt voor zich. "De dam is wegens zeer slechte staat door geen auto te berijden," schreef Scheltema op 30 mei 1922. De busondernemers Ekkers en Bierma hadden zich over de met de herstelwerkzaamheden belaste heer Egas beklagd. Deze zou onpraktisch te werk gaan door 'ondoelmatige stukken met ijzerdraad omwonden hout met grote uitstekende spijkers naar boven' neer te leggen. Wat de reden van de deplorabele toestand van de toentertijd nog uiterst smalle veerdam was, kan slechts naar worden gegist. Of het te maken zou kunnen hebben met de hevige sneeuwstorm die begin februari dat jaar over noordoost Friesland joeg en (ook) Ameland in een isolement geraakte? Geluk bij een ongeluk was dat tijdens dit natuurgeweld het ijs tussen Nes en Holwerd weggevaagd werd, zodat het vaarwater weer vrij kwam. Resultaat was echter wel dat wegens de harde noordoostenwind het water zodanig was gezakt dat de postboot geruime tijd niet uit kon varen en de eilanders verstoken bleven van het broodnodige. Suiker was niet meer te krijgen en zout werd een schaars artikel. Bakkers konden niet meer bakken wegens gebrek aan gist...

Of deze extreme weersomstandigheden daadwerkelijk de reden zouden kunnen zijn voor de slechte staat van de veerdam in het voorjaar van 1922 valt te betwijfelen. Misschien was er sprake van vertraagde of zelfs verlate werkzaamheden. Het Wagenborgarchief rept er niet over. Neemt niet weg: het zomerseizoen stond voor de deur. De eerste mooie dagen hadden zich inmiddels aangemeld. Hotel- en pensionhouders hadden zich 'opgemaakt' voor de te verwachten stroom van gasten. Maar wat als de 'stroming' haperde en de gasten hun vakantiebestemmingen niet, of te laat, zouden bereiken? Zij die gewoon waren met de benenwagen de veerdam af te lopen naar de boot gaven geen of nauwelijks krimp. Zij echter die de voorkeur gaven aan het zich comfortabel laten vervoeren vanaf het Holwerder Dijkhuis naar de boot, hadden het nakijken. WPD-agent Scheltema zag de bui hangen en schreef een brandbrief "Dol gaarne zoude ik willen dat ik in deze op de medewerking van Uedele mag rekenen..." naar de Ingenieur te Leeuwarden.

Drie dagen later delegeerde hoofdingenieur Bakker de aangelegenheid naar de met de verantwoording voor de werkzaamheden belaste technische ambtenaar. Op de achterzijde van de brief schreef Bakker op 3 juni 1922 dat zoveel mogelijk rekening gehouden dient te worden met de wensen van Scheltema!

Wanneer de 'stroming' van de gasten weer op gang kwam en de busondernemers Ekkers en Bierma hun passagiers weer naar genoegen en tevredenheid over de veerdam reden, geeft het Wagenborgarchief niet prijs.

(fotocollectie Henk Zuur)

Esther Nagtegaal wil 'doorbloeien' met Philadelphia

In het voormalige gemeentehuis van Ameland opende Esther Nagtegaal in 2005 galerie Philadelphia - the Jewel. Voor Esther, die als beeldend kunstenaar en edelsmid in verschillende landen heeft gewoond en gewerkt, is de galerie een waardevolle plek. Ze wordt er in zekere zin omringd door haar dierbaarste vrienden.

Hoe is galerie Philadelphia ontstaan?

"Ik had al jong maar één doel: de Schoonhovense vakschool. Ik wilde heel graag edelsmid worden. Na mijn stage heb ik gewerkt in Zweden, Noorwegen en Turkije. Daarna heb ik gestudeerd aan de kunstacademie voor goud- en zilvermeden in Kopenhagen. Daar heb ik vervolgens elf jaar gewoond. Ik werkte in opdracht en heb over de hele wereld geëxposeerd. Na Kopenhagen belandde ik in Bergen. Ik ben op Ameland geboren en heb honderd procent Amelands bloed. Op een dag werd ik getipt dat dit pand leeg stond. Ik wilde al een tijd een eigen atelier en galerie, dus dat viel toen samen."

Wat bied je in de galerie?

"Ik verkoop werk van bevriende edelsmeden uit Denemarken, België en Nederland. Plus werk van acht schilders en beeldhouwers. Het zijn allemaal internationaal erkende kunstenaars. Ik woon boven de galerie en het is leuk om beneden te zijn, tussen hun werk. Ik hoop met de galerie iets toe te voegen voor toeristen. Dat ze zien: dit biedt Ameland dus ook."

Wat vind je het mooiste aan jouw werk?

"Om in mijn atelier aan mijn eigen werk te zitten. Om nieuwe dingen te maken. En het contact met de kunstenaars vind ik inspirerend. Ik vind het ook mooi dat ik veel vaste klanten heb."

Wat zijn de uitdagingen?

"Edelsmid is een heel arbeidsintensief en technisch beroep. Doe je de dingen niet precies volgens de regels, dan gaat het mis. Het is echt ambachtswerk."

Welke stijlen of stromingen zie je in jouw werk?

"Je ziet wel de invloeden uit Turkije. Mijn werken zijn verhalend, omschrijvend. Oeroude symbolen vind ik mooi. Ik heb bijvoorbeeld de Hoorn des Overvloeds gemaakt. Gelijkwaardigheid vind ik ook een belangrijk thema. Dat zie je bijvoorbeeld terug in de Engeltjes van Gelijkwaardigheid. De oude wereld vind ik inspirerend. Ik heb bijvoorbeeld een schaakspel gemaakt. De stukken zijn tempelringen en sieraden: je eigen tempeltje om je vinger."

Wat zijn jouw plannen voor de toekomst?

"Doorbloeien. Wanneer je begint, schiet je wortels die nog wat iel zijn. Die worden steeds dikker waardoor je je steeds beter kunt manifesteren."

Is ondernemen op een eiland volgens jou anders dan op de wal?

"Ja. Ik wilde in Bergen al graag een eigen atelier en galerie. Daar was het een heel ander soort galerie geworden. Met een heel ander publiek. Ik vind het brede publiek op een eiland juist heel fijn. Iedereen is in een soort relaxstand. Het leven met de seizoenen -de grote drukte en grote rust-, plus het letterlijk ervaren van de vier seizoenen vind ik ook heel fijn."

Naam: Esther Nagtegaal

Woonplaats: Nes, Ameland

Mooiste van Ameland: "Het kan hier heel druk zijn, maar dan nog is er altijd wel een plek te vinden waar je ruimte en vrijheid ervaart. De natuur is hét grote goed van dit eiland."

“NERGENS ANDERS IN NEDERLAND IS HET ZO DONKER ALS HIER”

Wadlopen is een populaire bezigheid. Heel wat mensen trekken jaarlijks de stoute ‘wadloopschoenen’ aan voor een oversteek naar één van de eilanden. Maar ook tijdens de nacht kun je wadlopen, een keuze die niet iedereen begrijpt. Wat je ‘s nachts op het wad te zoeken hebt, begrijp je als je in gesprek gaat met de Friese architect Nynke Rixt Jukema.

Het wad is de grote inspiratiebron van architect Nynke Rixt Jukema. *"Ik ben opgegroeid in Zwarte Haan, achter de waddendijk, maar was als kind al dagelijks aan de andere kant van de dijk te vinden. Op het wad snap ik wie ik ben en waar ik vandaan kom. Een verrommelde verlichte wereld kost mij, persoonlijk erg veel energie. Ik haal mijn inspiratie uit lege landschappen. De nacht voegt daar nog een dimensie aan toe. Het wad is het donkerste gebied van Nederland. Naast stilte, ruimte en rust is duisternis één van de oer kwaliteiten van onze leefomgeving. Daarom probeer ik als architect ook niet bij te dragen aan de lichtvervuiling."*

VERRASSEND

"De nacht is heel verrassend als je je ervoor open stelt. Veel mensen hebben angst in donker, voor mij voelt het als een warme deken. Het is adembenemend om in donker het wad op te gaan en om de stilte en schoonheid van de nacht te ervaren. Een paar maanden geleden was ik voor het Belgische televisieprogramma Reizen Waes met Tom Waes in totale duisternis op het wad. Het was mistig en de zee zat vol met lichtgevende algjes, dus de sterren zaten deze nacht niet in de hemel maar in de zee. Tom was echt onder de indruk van de overdonderende stilte."

TOEGANKELIJK

"Als je in de stad woont beseft je niet of nauwelijks wat een mooie en minder mooie nacht is in de natuur. Ik vind het belangrijk om de nacht toegankelijk te maken. Om warme plekken te creëren waar mensen welkom zijn, uitleg kunnen krijgen en de donkerte kunnen ervaren. Ook om ze bewust te maken van het belang van de duisternis. Niet alleen de mens heeft de nacht nodig, ook duizenden diersoorten zijn afhankelijk van donker. Zo ben ik nauw betrokken geweest bij de realisatie van de nachttuin in Wier, maar er zijn ondertussen plannen voor meerdere nachttuinen aan de waddenkant."

Nynke Rixt Jukema is vanuit NRJ Architectuur al ruim 15 jaar actief als architect en vanuit deze hoedanigheid betrokken bij vele projecten. Enkele aansprekende ontwerpen in relatie tot het wad zijn Visrestaurant Sterkenburg in Lauwersoog, Informatiecentrum Het Baken op Schiermonnikoog en het Badhuis in Harlingen.

TEGENOVERGESTELDE VAN ZEILEN

Bij zeilen wordt het hoge water opgezocht, bij wadlopen het lage water. Aan de stroming van het water zie je waar het wantij zich bevindt, belangrijk bij wadlopen om de weg te vinden. *"Dat komt overeen met het werk wat ik als architect doe, ik ben altijd aan het zoeken. Met de andere lopers van Wadloopcentrum Fryslân kom ik regelmatig naar Ameland. Die wadlooptocht is goed te doen, ook 's winters. We verkennen dan met elkaar de tochten die we zomers kunnen lopen met gasten."*

BUCKETLIST

"Een wadlooptocht van Zwarte Haan naar Terschelling stond altijd bovenaan mijn bucketlist. Afgelopen zomer mocht ik mee, daarmee kwam een droom uit. Voor je die tocht mag lopen, moet je eerst toelatingsexamen doen, dat betekent dat je in één tijd van Holwerd naar Ameland en terug moet wadlopen. Onderweg naar Terschelling ben ik in de zware slikvelden bij Zwarte Haan spreekwoordelijk twee keer doodgegaan. Het moment dat ik weer zand onder de voeten voelde, zal ik nooit meer vergeten."

Wadlopen naar Schiermonnikoog blijft qua tocht mijn favoriet. Het oostelijk wad waar Wagenborg vaart, is vele malen interessanter dan het westelijke gedeelte, veel meer geulen en zandplaten en een gevarieerder landschap. Ik zie het wad de laatste jaren veranderen, er komt steeds meer slib. Dit maakt wadlopen minder toegankelijk dan vroeger, er zijn steeds meer verkenningen vooraf nodig om het juiste pad te vinden naar Ameland en Schiermonnikoog. Iets wat ik stiekem ook weer niet zo erg vind."

Ontdek Schiermonnikoog!

WADDEN: ECOLOGIE VERSUS ECONOMIE...

**Economische groei en
vermindering van de
milieudruk kunnen heel
goed samengaan**

Nota milieu en economie (1997)

Er lijkt een dilemma te ontstaan wanneer het om de Waddenzee gaat. Alsof er een keuze gemaakt moet worden tussen ecologie en/of economie. Maar is dat wel zo? Kunnen deze schijnbaar onverenigbare uitgangspunten niet verenigd worden, zodanig dat de Waddenzee daarvan profiteert? Daarom de diverse stromingen nader beschouwd.

Ecologie heeft betrekking op de wisselwerkingen en functionele relatie tussen organismen en hun omgeving. Die omgeving wordt daarbij aangeduid als milieu.

Economie gaat eigenlijk om een beperkt deel van het 'huishouden van de menselijke samenleving', namelijk de samenhang van handel, financiën en welvaartsontwikkeling.

Bovenstaande geeft aan dat er twee elementen tevoorschijn komen vanuit de ecologie: het organisme en de omgeving. Het is die samenhang die voor de economie belangrijke inzichten geeft en die kunnen leiden tot een dieper begrip van samenhang en afhankelijkheid tussen deze twee elementen.

De omgeving verandert continu en daarmee de samenstelling van organismen in die omgeving. Dat maakt ook dat beïnvloeding, in de zin van verandering, mogelijk is en continu

plaatsvindt door klimaat en andere fysiologische processen én door de mens als wezen.

Ecologisme

Het ecologisme is een maatschappelijk-politieke stroming die de mens als onderdeel van een groter ecosysteem ziet. Omdat in deze visie alles deel van hetzelfde systeem is, is het van groot belang om het (leef)milieu te beschermen en te verbeteren voor zowel mens als natuur.

Het ecologisme is een breed concept wat verder gaat dan het beschermen en verbeteren van het milieu. De mens wordt als wezen binnen een ecologisch systeem gezien. Door deelname aan het systeem is er ook een verantwoordelijkheid tegenover het welzijn van het systeem, ook omdat het welzijn van het systeem in eigen belang is.

Econologie?

Econologie is de samentrekking van woorden economie en ecologie, dit neologisme werd uitgevonden door ingenieur Christophe Martz in 2003. Het doel is om het concept van econologie te democratiseren, ten voordele van huidige en toekomstige generaties ...

Econologie wil aantonen dat het mogelijk is om economie, ecologie en milieu met elkaar te verzoenen.

De tegenstelling tussen ecologie en economie lijkt daarmee te vervagen. De discussie over het bereikbaar houden van de eilanden krijgt daarmee een hele nieuwe wending...

VEERVERBINDINGEN AAN DE

Schotse westkust

Veel Schotse avonturen beginnen met een tochtje met de veerboot. De veerdiensten in Schotland zijn een belangrijke levenslijn voor de eilandbewoners en een geweldige manier om de unieke schoonheid van deze afgelegen gebieden te ontdekken. Caledonian MacBrayne, beter bekend als CalMac, verzorgt vele veerdiensten naar de eilanden en schiereilanden aan de westkust van Schotland. Wij gaan het CalMac avontuur aan.

De grillige, diep ingesneden westelijke kust van Schotland behoort tot de mooiste landschappen van het Verenigd Koninkrijk. Voor de kust liggen tal van eilandjes van de Binnen- en Buiten-Hebriden, terwijl op het vasteland bergen, rotspartijen, baaien en aantrekkelijke stranden elkaar afwisselen.

PRECISIE VAN DE KLOK

CalMac Ferries Limited is eigendom van de staat. De ferries en de infrastructuur van de havens zijn eigendom van de overheidsinstelling Caledonian Maritime Assets. CalMac is de grootste veerbootmaatschappij van het Verenigd Koninkrijk met 1600 medewerkers en 29 routes naar meer dan 50 bestemmingen. Het netwerk van CalMac strekt zich aan de fraaie westkust van Schotland uit over bijna 200 mijl, van Campbelltown, Kintyre in het zuiden, tot Stornoway, Isle of Lewis in het noorden. Met een grote vloot van 34 schepen worden jaarlijks 160.000 afvaarten, variërend van vijf minuten tot zeven uur, verzorgd, waarbij 5,7 miljoen passagiers, 1,2 miljoen auto's en 82.000 bedrijfsvoertuigen worden vervoerd. En dat alles volgens de precisie van de klok met een betrouwbaarheid van maar liefst 99,6%!

LIFELINE-DIENSTEN

CalMac speelt voor de leefgemeenschappen aan de westkust van Schotland en voor het toerisme een cruciale rol. De veerdiensten zijn daarmee enorm belangrijk voor de lokale economie. Bijna geen enkele route die door CalMac wordt geëxploiteerd is winstgevend.

Om die reden zijn er overheidscontracten afgesloten met de Schotse regering waarmee deze als "lifeline" geclassificeerde routes in stand kunnen worden gehouden. CalMac heeft daarvoor in 2016 samen met andere partijen meegedaan met een "competative tender" en een contract voor 8 jaar gekregen. Zij maken zich dus weer op voor de volgende 'tender' in 2024. Dit blijft altijd spannend, want het contract kan ook worden verloren, zoals in 2012 voor de noordelijke eilanden.

CONCURRERENDE TARIEVEN

De tarieven voor de ferry worden bepaald door Transport Scotland en zijn in de laatste 5 jaar verlaagd tot "Road Equivalent Tariff". Het principe is dat de kosten voor de ferry niet hoger mogen zijn dan de kosten voor vervoer over de weg van dezelfde afstand. Deze verlaging heeft voor veel extra passagiers gezorgd en zorgt ervoor dat CalMac aan de grenzen van haar capaciteit opereert in het hoog seizoen.

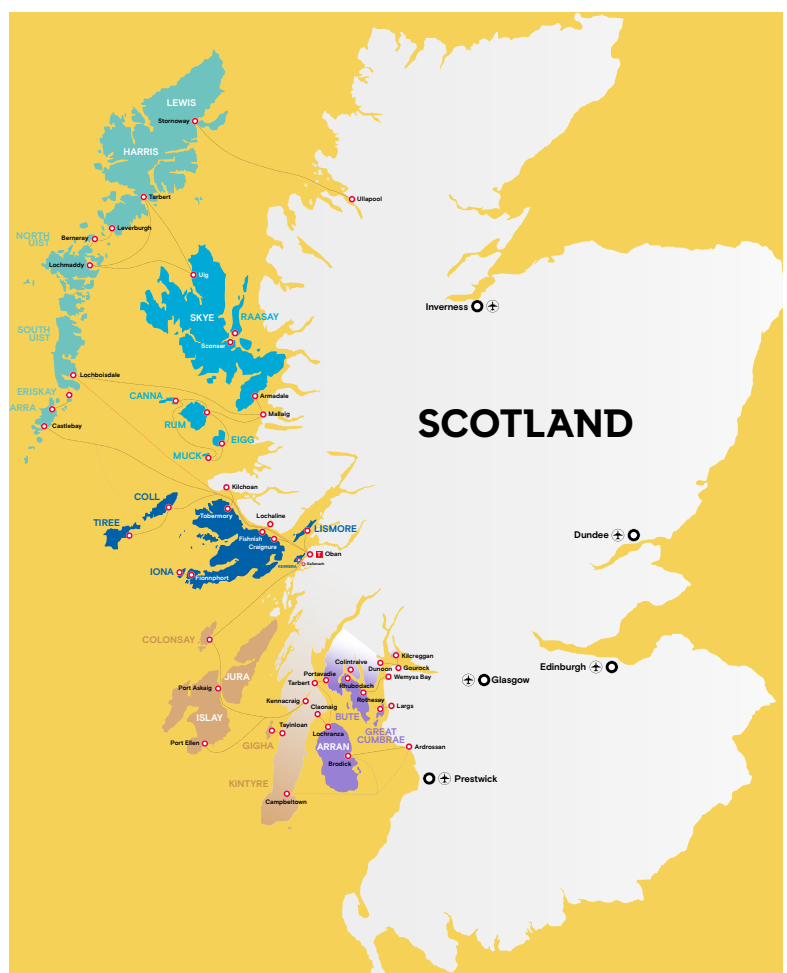
SPECTACULAIRE KUSTLIJNEN

De ferries van CalMac, ook wel Caledonian MacBrayne Hebridean & Clyde Ferries, brengen u naar Oban, Craginure, Mallaig, Armadale en Brodick in Schotland. Naast deze Schotse eilanden varen ze ook naar kleinere eilanden en natuurlijk naar het Schotse vaste land. Onderweg vaart u langs de meest spectaculaire kustlijnen en landschappen. En maakt u op een geweldige manier kennis met Schotland. Dat geldt zeker ook voor het eten aan boord. Elk gerecht is gemaakt met lokale ingrediënten van Schotland en de eilanden die CalMac met elkaar verbindt.

GEVARIEERDE VLOOT

De vloot van 34 schepen bestaat uit grote Cruise Ferries voor de lange routes en uiteraard kleinere milieuvriendelijke hybride boten voor routes naar kleinere eilanden. De grootste is MV Loch Seaforth, een Roll on-roll off ferry met een lengte van 117,9 m en een capaciteit van 700 passagiers, 143 personenauto's, 20 vrachtauto's en 43 bemanningsleden. Deze veerboot wordt ingezet op de route Stornoway – Ullapool. Het kleinste schip in de vloot is de 11,6 m MV Carvoria, gebouwd in Shetland om de veerdienst tussen het kleine eiland Kerrera en het vasteland van Gallanach te exploiteren. Het schip heeft een capaciteit van 12 passagiers en één auto, maar vanwege voertuigbeperkingen op Kerrera is er zelden een auto aan boord.

Het bedrijf past zich continu aan de eisen van de 21e eeuw aan. Zo bestaat de vloot ook uit drie hybride roll-on-roll-off schepen die varen op een combinatie van dieselelektrisch en lithium-ionbatterijvermogen, waardoor het brandstof- en CO₂-verbruik met minstens 20% wordt verlaagd. Binnenkort wordt de vloot uitgebreid met MV Glen Sannox, een veerboot met dubbele brandstof.

"Roeien over het wad is prachtig"

Het kan bikkelen zijn. Zeker in het begin zijn blaren en spierpijn niet uitgesloten. Maar als je eenmaal wat eelt op de handen hebt en meer conditie, dan is het volgens Stephanie Wijnberg en Evert Sijbring een mooie teamsport: roeien over het wad.

Bij Roeivereniging Ameland is plek voor nieuwe roeiers.

Nu de dagen lengen en de temperaturen stijgen, begint het bij veel roeiers te kriebelen. Na een "winterslaap" gaan de trainingen weer van start. Zo ook voor Stephanie en Evert, die beide roeien bij de vereniging op Ameland. Stephanie, werkzaam bij de Klantenservice van WPD, heeft in 2015 één jaar meegedraaid en pakte de sport weer op in 2020. Evert, matroos bij WPD, roeide al bij zijn vorige werkgever. "Ik viel eens in tijdens een training en vond het leuk. Het is redelijk intensief. Vooral roeien bij laagwater, tussen de zandbanken door, is mooi." Die mening deelt Stephanie: "Het is prachtig op het wad!"

De mannen en vrouwen roeien elk in een eigen groep. De heren trainen twee keer per week, als er genoeg meedoen, de vrouwen één keer. Tijdens de trainingen bepaalt de stuurman waar de route langs gaat. Meestal is het op de heenreis tegen de stroming in

en terug met de stroming mee. Maar soms net andersom. De eerste keren roeien zijn best pittig, volgens Stephanie. "Deze sport is niet voor mietjes. Je krijgt blaren, maar je kunt niet verzaken." "En je moet conditie hebben", zegt Evert.

Wanneer mogelijk, doen ze mee aan wedstrijden. De favoriet van Evert is een wedstrijd in Amsterdam. "Door grachten heen, onder bruggetjes door, dat is mooi." Stephanie heeft goede herinneringen aan de Harlingen - Terschelling Race. "Vierenhalf uur roeien. Het is echt een groot evenement op Terschelling. Na het douchen gaat iedereen de kroeg in." Evert herkent dat: "We maken van wedstrijden vaak een uitje."

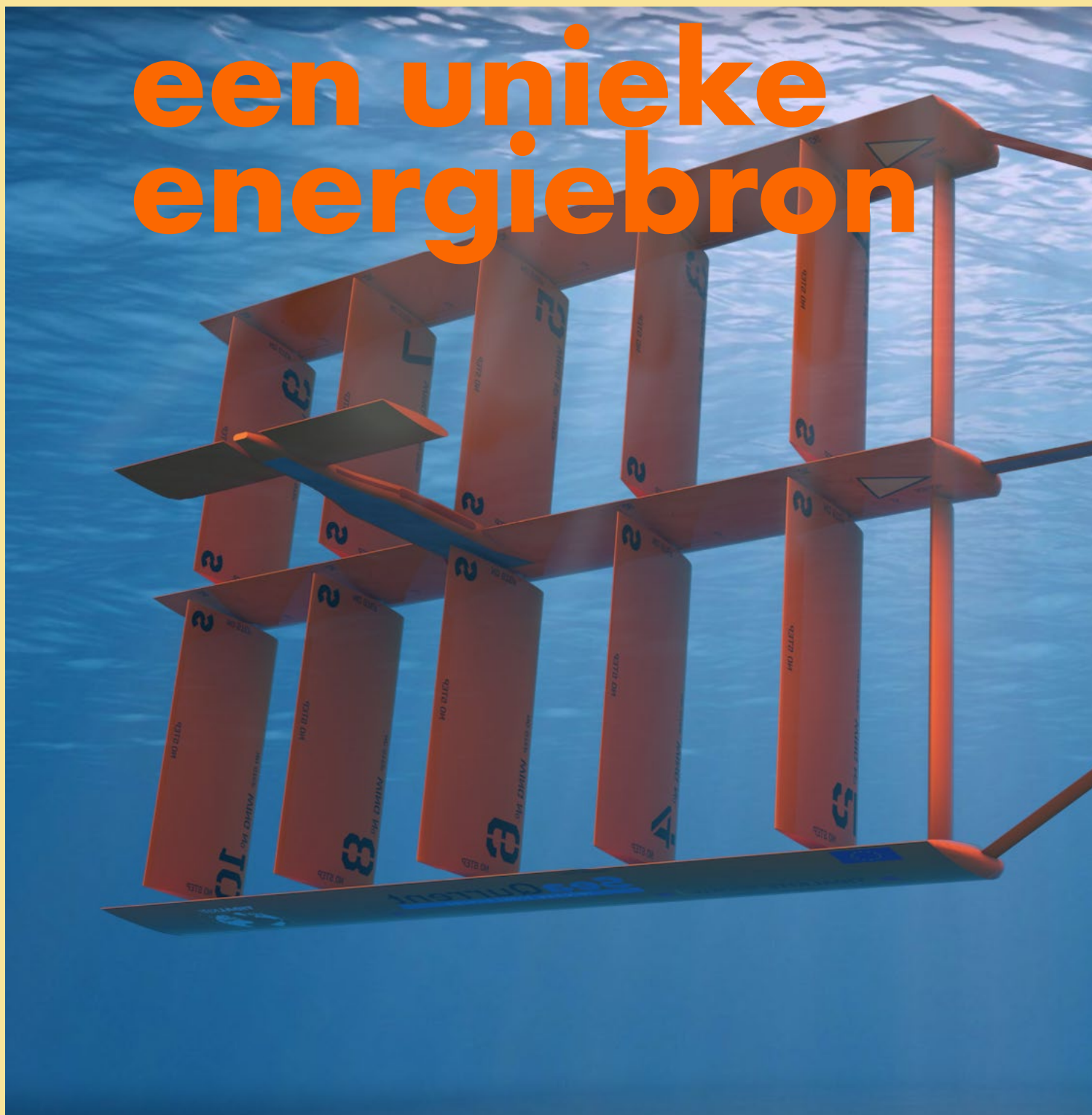
Stephanie Wijnberg

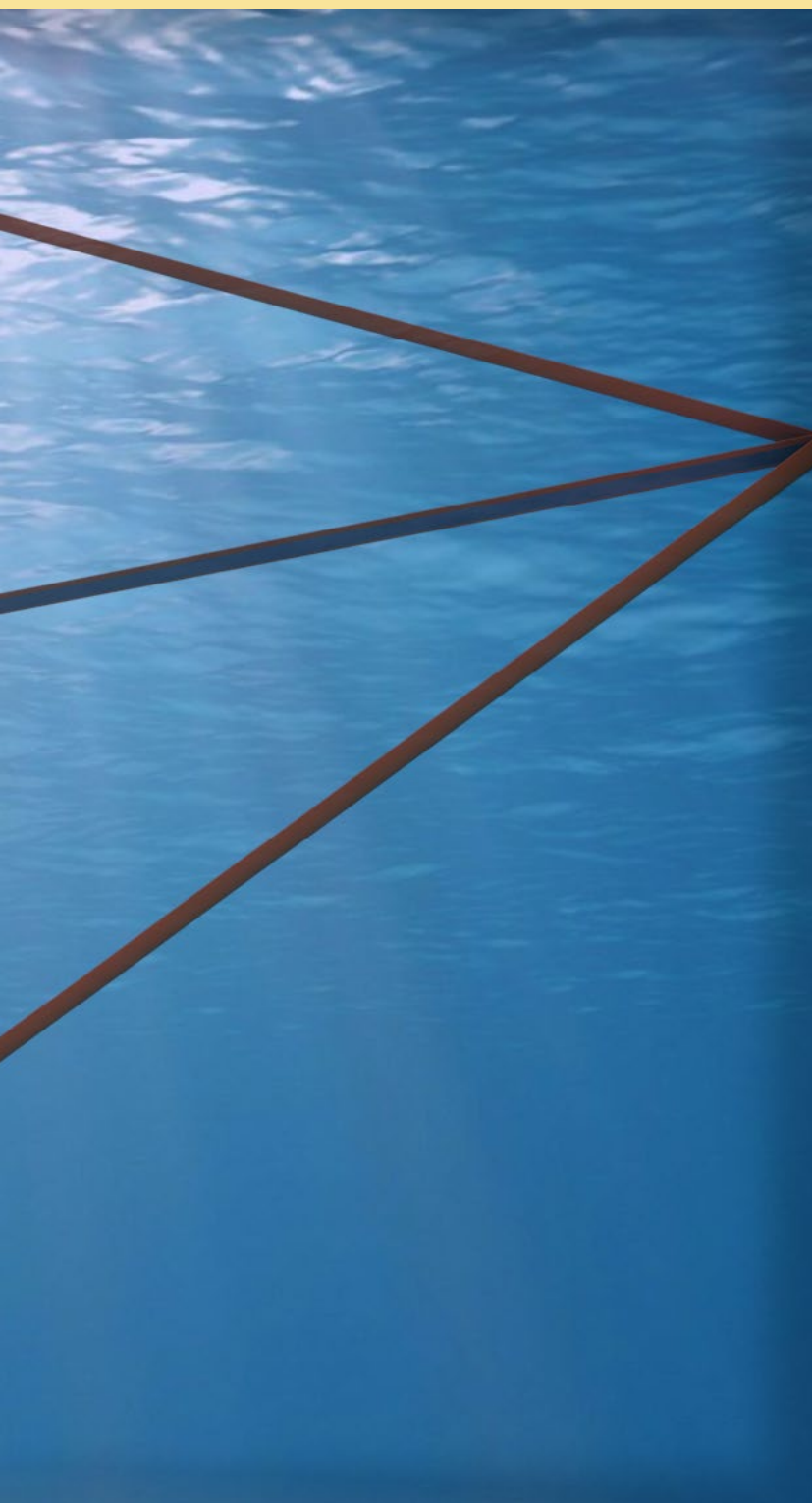

Evert Sijbring

Tidal Kite

een unieke
energiebron

In de Waddenzee is vrijwel altijd sprake van stroming. Toen Youri Wentzel ongeveer zes jaar geleden in zijn zeilboot over het wad voer, vroeg hij zich af waarom niks met al die bewegingsenergie wordt gedaan. Hij kwam op een idee om hier verandering in te brengen. Het resultaat: de TidalKite.

De TidalKite is een vlieger die onder water wordt 'opgelaten'. Hij 'vliegt' dwars op de stroming, waardoor een grote trekkracht ontstaat. De vlieger is verbonden aan een hydraulische cilinder, die door de vlieger wordt uitgetrokken. De cilinder drijft zo een hydromotor en generator aan. Door dit alles wordt energie opgewekt. Goed voor 700 huishoudens per vlieger per jaar.

ONZICHTBARE BRON

Sinds 2016 vinden proeven plaats met de TidalKite, vertelt Maurits Alberda. Hij is medeoprichter van SeaCurrent, het bedrijf dat de vlieger ontwikkelt. Een aantal testfases verder is er nu een testopstelling in het Borndiep bij Ameland. *"Je ziet er niks van. De vlieger zit helemaal onder water en vliegt honderd meter van links naar rechts."*

"Je ziet alleen een elektriciteitshuisje op de Reeweg", vult Erwin de Boer aan. Hij is adviseur energietransitie bij de gemeente Ameland. *"Daarvandaan is een kabel naar Hollum getrokken. Onder de dijk is een buis getrokken die uitkomt op het wad. Daar komen de kabels van de TidalKite in uit."* De aansluiting is dus al gereed. Deze zomer wordt de TidalKite bij Ameland gedemonstreerd, toch kan het nog tot 2024 duren voor de eerste systemen officieel gaan draaien.

CONSTANTE OPBRENGST

Het is het wachten waard, volgens Alberda en De Boer. De TidalKite belast het milieu niet, ook niet het bodemleven, en levert wel duurzame energie op. De Boer: *"We hebben een zonnepark op het vliegveld. Vier kites leveren per jaar net zoveel op als het hele zonnepark. En wat een kite oplevert, is veel constanter. Er is vrijwel constant stroming, terwijl je niet constant zon hebt. Dit voorkomt energiepieken op het net."*

De TidalKite past in de ambitie van gemeente Ameland om in 2035 te voldoen aan het Akkoord van Parijs. *"Het is een prachtige energiebron",* stelt De Boer. *"En uniek in de wereld."*

Duursportevenement voor zowel wedstrijdatleten als recreanten

Op 12 maart 2022 vond alweer de 5e editie van de Cross Duathlon Ameland plaats. Het evenement vindt plaats in hetzelfde weekeinde als MTB Ameland. In totaal kwamen in het weekeinde van 12/13 maart ruim 3.200 sporters en supporters naar Ameland

Zowel wedstrijdathleten als recreanten gaan tijdens de Cross Duathlon het gevecht aan met de uitdagende eilander elementen. Crossen over het parcours met onder andere bospaden, duinen, kwelders en het verraderlijke strand.

Al sinds de eerste editie van de Cross Duathlon in 2017 is Wagenborg Passagiersdiensten een belangrijke partner van het door Sporteiland georganiseerde evenement. Waar bij de eerste editie 40 deelnemers aan de start stonden, is dat na vijf jaar uitgegroeid tot 250 deelnemers.

Tijdens de Cross Duathlon, de run-bike-run wedstrijd op Ameland, kan zowel op de korte (4-14-4) als op de lange afstand (8-27-4) afstand gestart worden. Er kan zowel individueel als met een team/duo gestreden worden om de podium plaatsen. Natuurlijk heeft ook dit evenement van Sporteiland een jeugdcomponent.

Sinds de 4e editie in 2020 wordt de Cross Duathlon gecombineerd met het mountainbike-evenement MTB Ameland. Dit blijkt een groot succes te zijn omdat ook veel crossduathleten starten bij de MTB Ameland Toertocht op zondag.

Wij zijn erg blij met de prettige samenwerking en hopen Wagenborg Passagiersdiensten nog lang als partner van Cross Duathlon Ameland te kunnen behouden.

Sporteiland

Kijk voor informatie en beelden op
www.crossduathlonameland.nl

Zoet avontuur voor jonge ondern

Maud Klappe verhuisde een paar jaar geleden voor de liefde naar Schiermonnikoog. Haar familie is voor haar een warm bad en haar schoonfamilie blijkt minstens zo warm. Het is mede dankzij hun hulp en aanmoediging dat Maud een fleurig en tongstrelend bedrijf is gestart: MadeByMaud.

Waarom ben je MadeByMaud begonnen?

"Ik vond koken al leuk toen ik kind was. Had ik niks te doen, dan ging ik taarten bakken. Ik ben geboren en getogen in Zwolle, waar ik na mijn opleiding werkte als office manager. Mijn vriend, Autger, is geboren op Schiermonnikoog en wilde weer terug naar het eiland. Ik ging met hem mee. Ik begon toen voor mezelf: bereidde en bezorgde ontbijt, organiseerde bootcamps en maakte taarten. Uiteindelijk heb ik me volledig gefocust op taarten, op aanmoedigen van mijn vriend. En met hulp van mijn schoonouders. Die hadden een garagebox die we eind 2020 hebben verbouwd tot winkeltje aan de Langestreek waar ook een paar tafels kunnen staan."

Wat biedt MadeByMaud?

"Ik heb een vast assortiment met onder andere red velvet, de glutenvrije lemon velvet, chocoladetaart en carrot cake. Ook heb ik een veganistische Speculooscake. Daarnaast maak en verkoop ik muffins en koekjes. Ook kunnen mensen bij me terecht voor ontbijt, zoals French toast, wafels, American pancakes en granola in yoghurt. Ik verkoop dus alleen zoete dingen."

Wat vind je het leukste aan dit werk?

"Dat mensen genieten van wat ik heb gebakken. Soms halen mensen taart af en komen ze later nog speciaal langs om te laten weten dat ze het lekker vonden. Daar haal ik al mijn energie uit."

Wat zijn de uitdagingen?

"Het is een kleine winkel en ik heb geen vaatwasser. Ik doe alles met de hand. Er kunnen binnen zes mensen zitten en buiten acht. Zit alles vol, dan is het wel flink doorwerken. Het is een uitdaging om daar een systeem in te krijgen. En het bepalen van een prijs vind ik ook lastig. Ik ben per taart al snel twee tot drie uur bezig en daar komen de producten nog bij. Ik wil eraan verdienen, maar ik wil niet dat de prijzen te hoog worden. Ook daarin zoek ik nog naar een goede balans."

Wat zijn jouw plannen voor de toekomst?

"Het lijkt me tof om ooit meer plek te hebben, zodat meer mensen hier kunnen zitten. En om dan mensen in dienst te hebben. Misschien dat ik dan ook high tea's kan aanbieden. Verder wil ik ervoor gaan zorgen dat de winkel meer opvalt. We liggen een beetje achteraf. En misschien ga ik de opleiding tot patissier volgen."

Is ondernemen op een eiland anders dan op de wal?

"Op de wal is het moeilijker om je te onderscheiden. Aan de andere kant heb je het hele jaar doorloop. Op Schiermonnikoog is het hollen en stilstaan. In het laagseizoen ben ik vaak een maand dicht. Maar ondernemen op Schiermonnikoog geeft wel de mogelijkheid om iets nieuws toe te voegen aan het aanbod."

remer

Naam: Maud Klappe

Leeftijd: 25

Woonplaats: Schiermonnikoog

Mooiste van het eiland: *"De natuur. Zondag is mijn hardlooppdag. Ik ga dan altijd vroeg van huis en zie dan hoe de zon opkomt. En je kunt hier prachtige wandelingen maken."*

JOUW MOOISTE MOMENT AAN DE MUUR

Of je nou op vakantie gaat, op familiebezoek of naar je werk, je reis begint zodra je in de haven aankomt. Die reis delen jullie massaal! Jaarlijks ontvangen we honderden foto's van onze passagiers. Heb jij ook een mooie foto van onze schepen of gebouwen? Stuur 'm in en wie weet vul jij binnenkort één van de lege plekken bij één van onze havenkantoren op!

1

STUUR JOUW BESTE FOTO

Stuur je foto in. Hiermee maak je kans op een levensgrote publicatie op één van de gevels van onze havenkantoren. Dit mag van alles zijn, maar moet het "Wagenborg-gevoel" dragen.

2

FOTO BEOORDELEN

We controleren of je ingezonden foto voldoet aan de voorwaarden. Als je hieraan voldoet, doe je officieel mee.

3

JURERING

We bekijken alle goedgekeurde foto's en selecteren voor elk havenkantoor één foto welke een jaar lang bij de entree van de terminal komt te hangen.

MEEDOEN & VOORWAARDEN

Stuur jouw foto vóór 1 juni 2022 naar wpdetails@wpd.nl onder vermelding van "Mijn beste foto".

Lees de Fotowedstrijd voorwaarden op www.wpd.nl/fotowedstrijd om te kijken of jouw foto het juiste formaat heeft en aan de actievoorwaarden voldoet.

Naast een levensgrote publicatie op één van onze havenkantoren, worden de vier winnaars uitgelicht in de volgende WPDdetails!

Bisque waddengarnalen met waddenkokkels

Ameland en Schiermonnikoog hebben een keur aan smaakvolle streekproducten. In Het lekkerste van... brengen we die op smakvolle wijze voor het voetlicht. Deze keer deelt chef Henk Groen van Wad Anderz op Schiermonnikoog een mooi recept voor de tijd van het jaar:

Ingrediënten:

500 gram garnalendoppen	cayenne
3 blikjes tomatenpuree	1 liter visbouillon
1 knol venkel	1 liter kippenbouillon
venkelzaad	olijfolie
1 winterpeen	100 gram garnalen
1 grote ui	500 gram Waddenkokkels
5 teentjes knoflook	1 prei
2 takjes tijm	250 ml. (kook)room
3 laurier	crème fraîche
150 ml. witte wijn	dille
100 ml. cognac	saffraan
scheut Pernod	peterselie
witte peper	zeekraal

Bereidingswijze:

Was als eerste de kokkels en laat ze spoelen in water. Bak de garnalendoppen in de olijfolie tot ze beginnen te geuren en kleuren. Voeg nu de ui, in blokjes gesneden wortel, venkel en knoflook toe. Laat dit even meebakken en voeg het venkelzaad en tijm toe. Roer nu de tomatenpuree even mee en blus af met de witte wijn en cognac. Laat de alcohol even verdampen en voeg vervolgens de vis- en kippenbouillon toe. Laat het geheel een uur zachtjes trekken tegen de kook aan.

Blender vervolgens alles in de hoogste stand en passeer door een zeef terug in de pan. Maak de bisque af met witte peper, een plukje saffraan geweekt in citroensap, beetje cayenne en de room en breng verder op smaak met zout peper en eventueel wat citroensap. Bind eventueel nog af met wat maizena.

Maak van wat kort geblancheerde prei, wortel, venkel en bleekselderij een groente mengsel voor de garnituur in de soep. Voor het opdienen van de soep verwarm je 10 kokkels per persoon in de bisque tot ze open staan. Verwarm de groente kort mee en doe over in een diep bord. Leg een royale lepel crème fraîche in het midden en verdeel wat garnaaltjes over de soep. Maak af met wat vers gehakte peterselie, wat plukjes dille en de zeekraal.

Serveer met wat brioche brood en rouille.

Interview

VVV Ameland & VVV Schiermonnikoog

Joke Eijer en Marjan Bosscha zijn sinds kort het nieuwe gezicht van respectievelijk VVV Schiermonnikoog en VVV Ameland. Ze wonen allebei al heel wat jaren op 'hun' eiland, maar zijn daar niet geboren. Via vakantiewerk en baantjes in de horeca zijn ze op het eiland blijven hangen. En uiteindelijk bij de VVV terechtgekomen. Nog een overeenkomst; zowel Joke als Marjan zijn in 2016 onderaan bij de VVV begonnen en vanaf dat moment langzaam het toeristische vak ingerold. "We stromen mooi door," zeggen beide dames, die als nieuwe collega's elkaar voor het eerst ontmoeten.

Op 1 mei 2021 is het nieuwe informatiecentrum Het Baken op Schiermonnikoog geopend. Joke Eijer is sindsdien als coördinator het nieuwe gezicht van VVV Schiermonnikoog. "Het eerste jaar hebben we op deze locatie direct 80.000 mensen over de vloer gehad. We zijn heel benieuwd wat dit jaar gaat doen."

Op Ameland gaat Marjan Bosscha op termijn directeur Cinto Prosperi (66) opvolgen. "Ik ben nu projectleider en houd me met van alles bezig. Wanneer ik exact het stokje overneem, zien we wel. We gaan voor een warme overdracht en nemen daar de tijd voor. Cinto heeft voor zichzelf een streep staan op 68."

Op beide eilanden heeft de VVV door promotie gezorgd voor een stabiele stroom van toeristen. Zo heeft Ameland er jaarlijks 600.000 en Schiermonnikoog 300.000. Je ziet er veel mensen met passie voor toerisme. Dat is logisch, want 80% gaat hier over toerisme. Iedereen heeft meerdere mensen in zijn omgeving die ervan bestaan.

ZIEN JULLIE HET TYPE TOERISTEN VERSCHUIVEN?

Joke: "Niet echt. Wel kregen we het eerste coronajaar veel mensen die anders naar Benidorm of Kreta gingen, dat zorgde voor een ander soort toerist. Inmiddels is het evenwicht aardig hersteld en zie je de natuurliefhebber die rust zoekt terug." Marjan: "Dat beeld geldt ook voor Ameland, tijdens de coronacrisis bleef het toerisme tegen alle stromingen in doorgaan. Minder groepstoerisme en Duitsers, meer bezoekers uit eigen land. Het is een stabiele groep die Ameland bezoekt. We zien luxe en bijzondere accommodaties belangrijker worden, zoals glamping en familieverblijven."

WIE BEZOEKEN AMELAND EN SCHIERMONNIKOOG?

"Ongeveer de helft van de Nederlandse vakantiegangers komt uit één van de noordelijke provincies. Zo'n dertig procent van onze gasten komt uit Duitsland. Dit ligt hoger dan op Schiermonnikoog, omdat hier meer te beleven is en de auto die veel Duitsers zien als bagagekar mee kan," aldus Marjan. Joke: "Schiermonnikoog is Nationaal park, wij zien vooral 'donkergroene toeristen' die komen voor de natuur en rust." Beide zijn blij dat de evenementenmarkt na twee jaar weer op gang komt. De VVV's zetten vanwege spreiding daarbij meer in op verblijfs- dan dagtoerisme. "Dat houdt de economie buiten het seizoen draaiende. Leuke initiatieven in dit verband zijn de wandelmaand, kunstmaand en het filmfestival," zegt Joke.

SCHIERMONNIKOOG HEEFT AL 123 JAAR EEN VVV EN AMELAND RUIM 100 JAAR. HOE HOUDEN JULLIE BINDING MET HET EILAND?

Marjan: "Plaatselijke ondernemers stonden destijds aan de wieg van de VVV. Nog steeds werken wij samen om het toerisme te bevorderen." Op beide eilanden zijn praktisch alle ondernemers lid van de VVV en enorm betrokken. De geschiedenis gaat ver terug. Schiermonnikoog vierde in 2016 al haar 150-jarig bestaan als badplaats. De activiteiten van de VVV op Ameland waren lange tijd verspreid over 4 dorpen. In 1948 leidde een samenvoeging daar tot VVV Ameland.

OP WAT VOOR TERREINEN WERKEN JULLIE SAMEN?

Marjan: "Recentelijk het Travelbase boekingsplatform. We hebben beide accommodaties online staan en zijn daarmee een grote aanbieder. Verder zijn we bezig om 'waddenbreed' wadden.nl op de kaart te zetten. Een initiatief van ons, waarmee bezoekers kunnen kiezen welk eiland ze willen bezoeken en online kunnen boeken." Joke: "Zo helpen we elkaar, we kunnen wel denken dat we elkaars concurrenten zijn, maar zijn verschillend genoeg om dat uit te kunnen dragen. We zitten niet in elkaars vaarwater."

Beide dames zitten aardig op één lijn, dus er ontstaan in de toekomst vast meer leuke ideeën. Er is al een uitgebreidere kennismaking gepland, waarbij ook andere VVV-collega's aanschuiven.

WAT ZIJN EIGENLIJK JULLIE TOEKOMSTIGE PLANNEN?

Marjan: "We bruisen van de plannen, maar wat we kunnen realiseren hangt grotendeels af van de bereikbaarheid van Ameland. Moet er straks op tijd worden gevaren? Wat voor politieke keuzes worden er gemaakt? Dat zal consequenties hebben voor de eilander economie. Vaak wordt 2030 genoemd, maar in mijn beleving speelt dit al eerder. Als de boot niet kan varen, kunnen wij wel ophouden."

Voor beide eilanden geldt dat een toeristische visie belangrijk is. Op Ameland wordt momenteel een nieuwe visie gemaakt. Het draait om balans tussen leefbaarheid voor bewoners en gasten, natuur en duurzaamheid. Joke: "Op Schiermonnikoog kijken wij daarbij naar de draagkracht van het eiland, samen met Natuurmonumenten met wie wij sinds vorig jaar in een nieuw duurzaam pand zitten. Groei ligt voor ons buiten het hoogseizoen. Ook hier speelt de bereikbaarheid in de toekomst een rol, al is de vaargeul nu nog wat stabiel dan bij Ameland."

100 LAADPALEN IN HOLWERD

Door de opkomst van elektrische auto's stijgt ook de vraag naar laadpalen. Tot nu was het niet mogelijk om elektrische auto's te laden op het parkeerterrein in Holwerd. Eind vorig jaar werd het contract met Scopus EC Charging en Wagenborg Passagiersdiensten ondertekend en is daarmee de opdracht tot het realiseren van uiteindelijk 100 laadpalen voor elektrische auto's op het parkeerdek van Wagenborg Parkeerterreinen te Holwerd gegeven. Met de komst van de laadpalen werken we mee aan een duurzamer milieu. Reizigers worden op die manier minder afhankelijk van fossiele brandstoffen en zo bieden we de mogelijkheid om 'groen' van en naar Holwerd te reizen.

ONLINE WIJZIGEN OF ANNULEREN

Vanaf dit voorjaar is het op onze website wpd.nl niet alleen mogelijk om tickets aan te schaffen of een voertuigreservering te maken, maar kunt u deze ook wijzigen of annuleren. Als u een account heeft, kunt u uw ticket of reservering wijzigen of annuleren in "Mijn Wagenborg", maar ook als u geen account heeft is het mogelijk om de ticket of reservering te wijzigen of annuleren.

Wagenborg 060116				
Tickets				
Tickets 26-03-2022				
#145016	Retour Veerdienst	Holwerd - Ameland	26 maart 2022	Ameland - Holwerd
Tickets 12-09-2022				
#145035	Enkele reis Sealdienst	Ameland - Holwerd	12 september 2022	
Tickets 05-10-2022				
#145008	Retour Veerdienst	Holwerd - Ameland	5 oktober 2022	Ameland - Holwerd
Tickets 13-10-2022				
#145009	Retour Veerdienst	Holwerd - Ameland	13 oktober 2022	Ameland - Holwerd

NIEUWE WERKKLEDING KLANTENSERVICE

Wagenborg Passagiersdiensten bestaat uit veel verschillende en uiteenlopende afdelingen. Van matroos, stuurman, werktuigbouwkundige, schipper, kapitein, havenkantoor- en parkeerwachter. Allemaal dragen ze inmiddels onze nieuwe bedrijfskleding. Sinds kort is ook de Klantenservice in een nieuw jasje gestoken. Duurzaam, vernieuwend en comfortabel. De drie factoren welke het belangrijkste waren bij de samenstelling van de nieuwe bedrijfskleding van onze Klantenservice. In samenwerking met Zijlstra Beroepskleding is een compleet nieuw kledingpakket samengesteld. Deze vernieuwing sluit mooi aan op het nieuwe kledingpakket van onze medewerkers op de schepen, havenkantoren en terreinen.

Brieven uit zee

Thijs de Boer is bijna zijn hele leven strandjutter. Zijn mooiste vondsten presenteert hij in zijn Schelpenmuseum Paal 14 op Schiermonnikoog. In zijn collectie heeft hij onder andere 120 brieven die per fles zijn aangespoeld op het strand van het eiland.

De oudste brief die Thijs heeft gevonden, werd in 1971 verstuurd vanaf de Atlantische Oceaan. Van alle flessenpost-brieven die hij heeft, heeft deze de grootste afstand overbrugd. *“De meeste brieven komen van Ameland, Terschelling of Borkum. Soms uit België of Engeland. Van een oude Engelsman heb ik meerdere brieven gevonden. Ik heb contact met hem gezocht en hij zegt elke week flessenpost te versturen.”*

Als Thijs flessenpost vindt en er staan contactgegevens in, dan neemt hij altijd contact op met de verzender. *“Mensen willen toch weten waar de post is beland. Tegenwoordig spoelen in plaats van flessen ook blokjes hout aan met een adres en telefoonnummer erin gekerfd. Ik heb ook een paar blokjes gevonden die afkomstig waren van een universiteit in Duitsland. Die hadden ze verstuurd in het kader van een onderzoek naar stromingen in de Noordzee.”* Hij hoopt nog eens flessenpost te vinden die uit een oud scheepswrak komt. *“Ik heb wel oude flessen gevonden uit eind negentiende eeuw, maar daar zat geen dop op.”*

Voor mensen die zelf nog eens flessenpost willen versturen, heeft de ervaren jutter nog twee tips. *“Doe de brief eerst in een plastic zakje dat je goed dicht knoopt, voordat je hem in de fles doet. Zonder zakje wordt hij vaak vochtig vanwege condens. En doe de brief niet in een petfles. Een glazen fles ligt dieper in het water en dan is de kans groter dat de stroming hem verder weg voert.”*

Problemen gegarandeerde dienstregeling groeien

Wouter Knaack (40) studeerde in 2009 af aan de TU Delft als waterbouwkundige op het onderwerp Morfologische ontwikkelingen in de vaargeul naar Schiermonnikoog. Bijzonder om te zien hoe de voorspellingen van toen de werkelijkheid van nu benaderen. Wouter: "Het lijkt mij het uur U om te beslissen, 'ga ik op tijd varen' of 'ga ik investeren in het op orde brengen van de vaarroutes'."

Wouter Knaack werkte na zijn studie bij baggeraar Boskalis. Van daaruit is hij doorgegroeid naar een adviesbureau. In die rol staat hij nog altijd graag met één laars in de blubber en één in de maatschappij. In 2009 deed hij voorspellingen voor het komend decennium. "Mijn voorspelling was dat de vaargeul van de Glinder via de Groote Siege naar het Gat van Schiermonnikoog in waterdoorvoerende dwarsdoorsnede zou afnemen. Een kleinere geul met minder water, lagere stroomsnelheden en meer kans op bezinking van zand. Toen ik recent met laag water op de veerboot stond, besepte ik dat mijn rekenmodellen exact klopten met de werkelijkheid van nu."

VERANDERD BAGGERBELEID

Door de afsluiting van de Lauwerszee in 1969 moesten de vaargeulen op zoek naar nieuw evenwicht. De Zoutkamperlaag ging extra water vragen en de andere geulen kregen volgens het recht van de sterkste minder. "De geul is ondertussen zo hard verzand, dat drempels de zandrijke onderstroom blokkeren. Met alle gevolgen van dien. Voorheen werd de hele geul op streefdoorsnede gebaggerd van 60 meter breed en diepte 4.10 -NAP. Mijn aanbeveling was om daar vanwege de bevaarbaarheid naar terug te gaan. Er wordt nu al jaren alleen incidenteel gebaggerd daar waar gevaar dreigt te ontstaan."

"Een andere aanbeveling was het wijzigen van de dumplocatie voor het gebaggerde materiaal. Door het stroomopwaarts dumpen, komt het materiaal met dezelfde snelheid terug op de oude plek."

BEREIKBAARHEID HAND IN HAND MET NATUUR

"Vergeet niet natuurlijke oplossingen, zoals oester- en mosselbanken, waarmee je delen van de geul kunt fixeren. Bij de Duitse Waddeneilanden zie je dat sommige delen van de geulen ook gefixeerd zijn. De natuur stopt niet. Doe je niks, dan worden de problemen groter en varen we straks op tijd. Gespiegeld geldt hetzelfde probleem voor Ameland. Er zullen in het belang van de bereikbaarheid keuzes gemaakt moeten worden. En die hoeven niet haaks te staan op de natuur, in mijn beleving kan dat samengaan. Laten we ons wel realiseren, dat er in een getijdegebied met zandstromen altijd baggerwerkzaamheden blijven, maar de volumes kunnen fors omlaag."

ACTUELER DAN OOI

Ruim 12 jaar na het onderzoek is het onderwerp actueler dan ooit. "Als de veerboot weer eens vastligt, om wat voor reden ook, krijg ik nog steeds sms'jes en mailtjes in de trant van; 'hebben ze jouw studie nu nog niet serieus genomen'. Het blijft mij ook bezighouden. Ik ben graag bereid om hier met iedereen – bijvoorbeeld het nieuwe college van B&W - over te klankborden."

Aantrekkelijke broedplekken dankzij Vogelwachters

Douwe Tjeerd Borsch en zijn dochters Marlies en Annemieke zijn vrijwilligers bij Vogelwacht Hollum-Ballum. Veehouder Douwe is dat al een jaar of twintig, zijn dochters zijn er daardoor mee opgegroeid. Ze vinden het leuk, maar ook belangrijk om zich in te spannen voor een leefbare omgeving voor vogels.

Nu de weilanden op Ameland vol beginnen te stromen met vogels, stappen Douwe Tjeerd, Marlies en Annemieke uit Hollum in hun rol als Vogelwachters. In het broedseizoen trekken ze de weilanden in om nesten te zoeken en te markeren, eieren te tellen en die te registreren via een speciale app. Gaat vee een veld in, dan plaatsen ze een nestbeschermers over de nesten. Later volgen drie alarmtellingen. Dan trekt het drietal opnieuw de velden in samen met meerdere vrijwilligers. Als ze in de buurt komen van kuikens, slaan de ouders alarm - vandaar de naam. Zo kan de Vogelwacht bepalen hoe het broedsucces is.

Het uitvoeren van deze taken is een vorm van ontspanning, vertelt Annemieke. *"Het is lekker om buiten te zijn na een dag werken."* Volgens Douwe Tjeerd is het daarnaast een leuke uitdaging om ervoor te zorgen dat er elk jaar meer vogels neerstrijken in de

velden. *"We rijden bijvoorbeeld ruige mest uit over het land. Daar komen veel insecten op af en in de mest zit nestmateriaal. Sinds vorig jaar hebben we een waterpomp van de Vogelwacht. Door water wordt de bodem zachter, wat ook insecten aantrekt."*

"Een deel van ons land hebben we ingezaaid met een kruidenmengsel", vult Marlies aan. Daar komen eveneens insecten op af. *"En in het bos hebben we nestkastjes opgehangen waarin kleinere vogels veilig kunnen broeden",* vertelt Annemieke. Dit zijn extra werkzaamheden die ze op eigen initiatief volbrengen. Alles om hun omgeving aantrekkelijk te houden voor vogels. Tot ze aan het eind van de zomer weer terugvliegen naar andere oorden. *"Het is mooi om de verschillende vogelsoorten elk jaar te zien terugkeren."*

Foto: vlnr: Annemieke Borsch, Douwe Tjeerd Borsch en Marlies Borsch

WAGENBORG BETROKKEN BIJ OPERATIE VAN DAMENS FAST CREW SUPPLIER

Agua Helix

Een schip van ruim 70 meter lang, dat met 122 mensen aan boord met maar liefst 40 knopen (74 kilometer) per uur door het water klieft. Met dat concept betreden scheepswerf Damen en loopbrugfabrikant Ampelmann de markt om mensen naar offshore locaties te brengen. Om te laten zien hoe fantastisch zo'n zogenaamde 'Fast Crew Supplier (FCS)' is, besloten ze om het schip niet alleen te ontwerpen, maar er ook direct één te bouwen. Voor de operatie van dit schip, de Aqua Helix genaamd, konden ze echter wel wat hulp gebruiken en daar komen Wagenborg Offshore en Crew Management om de hoek kijken. Een mooi nieuw hoofdstuk in de samenwerking met Damen en Ampelmann. We praten met Paul Bakker, Business Development Manager bij Offshore.

Hoe zijn jullie in beeld gekomen binnen dit prestigieuze project?

"Wij hebben natuurlijk een trackrecord met onze walk-to-work-schepen in de Zuidelijke Noordzee en werken daarnaast al veelvuldig samen met Ampelmann. Zo raakten we in gesprek met Damen en Ampelmann om te kijken of wij hierin wat voor hun konden betekenen."

En wat kunnen jullie voor ze betekenen?

"Wij hebben de mensen, de kennis, de kunde en de systemen op het gebied van HSEQ, onderhoud en inkoop. Bovendien vaart het schip vanaf Den Helder, dus we hebben ook kennis van het gebied."

Maar zo'n fast crew supplier is toch wel wat anders dan onze walk-to-work-schepen?

"Natuurlijk is dit een heel ander schip dan de Kroon- Kasteel- en Keizersborg. Dat is een mooie uitdaging. Dit schip vaart bijvoorbeeld 40 knopen, de motoren zijn gigantisch qua vermogen. Wij proberen nu te bepalen wat dat van de motoren vergt en wat dat betekent qua onderhoud."

Daarnaast verzorgt Wagenborg ook de bemanning?

"Dat klopt. Met deze showcase willen Damen en Ampelmann demonstreren hoe goed het werkt, om andere partijen ervan te overtuigen om een soortgelijk schip aan te schaffen. Zo'n pilot om de wereld

te laten zien hoe goed je schip is, kun je maar één keer goed doen. Dan is het cruciaal dat alles perfect werkt en is een ervaren bemanning key. Daarom hebben we direct na het eerste contact ook de collega's van Crewing erbij betrokken. In maart en april komen er open dagen en proeven op de Noordzee, waarbij potentiële klanten meevaren."

Waarom zouden klanten een FCS verkiezen boven een helikopter?

"Je kunt de FCS eigenlijk zien als een soort busdienst op de zuidelijke Noordzee. Waar mensen voorheen afhankelijk waren van helikopters, kan je straks ook een plekje op de FCS reserveren om naar je platform te gaan. Voordeel van een schip ten opzichte van helikopters is dat het veiliger, comfortabeler en goedkoper is. Bovendien kan het schip bij slechte weersomstandigheden als harde wind of mist langer in de dienst blijven. Een zogenoemde gyro-stabilisator en een 'ride control systeem' zorgen ervoor dat het schip stabiel blijft en je minder gauw zeeziek wordt."

Kan de FCS nog een concurrent worden voor onze walk-to-work-schepen?

"Nee, onze schepen zijn echt onderhoudsschepen, met ruimte voor mensen, equipment en kranen. Ik zie het eerder als een aanvulling, waar we straks misschien zelf ook wel gebruik van gaan maken."

Drie ESTA Awards voor

Wagborg
Nedlift

Tijdens de jaarlijkse uitreiking van de ESTA Awards op 17 maart heeft Wagenborg Nedlift maar liefst 3 Awards gewonnen!

KNIKTELESCOOPKRAAN TE WATER

De vervanging van de 'Ludwig-Volk-Steg'-voetgangersbrug sleepte de prijs in de wacht in de categorie tot 120 ton hijscapaciteit. Bij dit project werd de oude voetgangersbrug nabij Würzburg vervangen door een nieuwe hangbrug met een vrije overspanning van maar liefst 122 meter. De brug is opgebouwd uit 19 prefabdelen die ieder 11 ton wegen. De inzet van de sterke en wendbare 165 tm kniktelescoopkraan op een groot ponton bleek een solide en veilige oplossing voor de hijswerkzaamheden van de prefabdelen.

MEGAMOVE IN MÜNSTER

De tweede Award werd toegekend in de categorie 'Gecombineerde technieken' en betrof de Megamove in Münster. Hier werd een ruim 67 meter lange bijzondere boogbrug van ruim 550 ton werd geplaatst. Voor deze megamove had het team van Wagenborg Nedlift een flinke hoeveelheid materieel aangevoerd, waaronder een ponton, het Modular Support System, support balken, mobiele kranen, SPMTs, klimvijzels en een schuifstelsel. Een bijzonder

samenspel van horizontale en verticale transporttechniek, uitgedacht door de engineers van Wagenborg Engineering.

DE KOLOS VAN KÖTHEN

De derde award werd toegekend in de categorie SPMT voor ons project 'De kolos van Köthen'. De nieuwe boogbrug van 73 meter en 660 ton in het Duitse Köthen maakt deel uit van een groot infrastructuurproject waarbij de sluiting van zeven spoorlijnen een van de elementen was die de beschikbare installatietijd onder druk zette. Naast 2 x 12 lijnen en 2 x 10 lijnen SPMT met het Modular Support System waren een rupskraan van 600 ton, een kubusvrijzelsysteem van 1.200 ton en klimvijzels van 600 ton bij de klus betrokken.

ENORM TROTS!

Deze ESTA Awards zijn een mooie erkenning voor alle Wagenborg Nedlift medewerkers, die telkens weer bijzondere maatwerkoplossingen voor de meest uiteenlopende hijs- en transportuitdagingen ontwikkelen. We zijn dan ook enorm trots!

KLANTENSERVICE

Waar loopt de reiziger tegenaan?

Elke dag weer proberen wij onze passagiers zo goed mogelijk van dienst te zijn. Soms lukt dat, soms ook niet. In deze rubriek behandelen we telkens een veelgestelde vraag aan onze klantenservice.

Mag mijn hond mee aan boord op de sneldienst?

Uw hond mag mee aan boord van de sneldienst. U hoeft voor de hond geen toeslagticket voor de sneldienst aan te schaffen. Wel heeft u een veerdienstticket voor de hond nodig. De reiziger stelt geregeld deze vraag aan ons.

Online

Hoe bestelt u online een kaartje voor de hond is dan de volgende vraag. Dit is niet mogelijk tijdens het bestelproces van de sneldienst. Dat is zo omdat een toeslagticket voor de hond niet nodig is. U kunt eerst een veerdienstkaartje met hond bestellen en daarna de sneldienst voor uzelf reserveren. Zo is uw bestelling compleet voor de reis met de hond op de sneldienst.

Handig om te weten:

Bij het loket in de terminal kan er altijd een losse ticket gekocht worden voor de hond, mocht u dit niet via de website gedaan hebben. Wanneer er te veel honden op één afvaart zijn, kan de schipper uw hond weigeren mee te nemen. Dit op basis van veiligheid en comfort van andere reizigers.

VEERBOOTCAFÉ

Vindt u er ook iets van?

Heeft u een vraag of opmerking? Wilt u van gedachten wisselen over de dienstregeling of de inzet van de sneldienst? Schroom niet en stap binnen bij het Veerbootcafé.

Op de volgende data in 2022 is er een Veerbootcafé:

Ameland

- 4 mei
- 13 juli
- 14 september
- 9 november

Schiermonnikoog:

- 13 juni
- 5 september
- 5 december

Ameland:

Tijdstip: 10.30 - 11.30 uur, locatie Inspiratieruimte VVV Ameland, Nes.

Schiermonnikoog:

Tijdstip: 10.30 - 11.30 uur, locatie Informatiecentrum Het Baken.

VOLGENDE EDITIE

WPDETAILS #18 VERSCHIJNT IN JULI 2022

KLEURRIJK

In de komende editie aandacht voor:

COLOFON

**UITGAVE VAN WAGENBORG
PASSAGIERSDIENSTEN**
VIERMAANDELIJKE PUBLICATIE

ADRES

Reeweg 4,
Postbus 70, 9163 ZM Nes, Ameland

EMAIL

wpdetails@wpd.nl

HOOFDREDACTEUR

Bob Rijpsma

REDACTIE

Egbert Krottje, Berend Jan Schoonbeek, Maud
Hendriks, Natascha Gielen

ONTWERP/OPMAAK

Guus van der Linde

FOTOGRAFIE

Jantina Scheltema, Ilja Zonneveld, Claudia
Metz, Rob Hekkelman, Desie Hekkelman,
Romy Dam, Lisanne de Kruijff (coverfoto)

DRUKWERK

Grootgedrukt

ALLE RECHTEN VOORBEHOUDEN

Copyright 2022

Wagenborg Passagiersdiensten
De redactie beoordeelt het wel of niet
publiceren van kopij en houdt zich het recht
voor ingezonden bijdragen te bewerken of
in te korten. Niets in deze publicatie mag
gereproduceerd worden zonder toestemming
van WPD.

In deze publicatie is maximaal aandacht
besteed aan veiligheid. Foto's op een
werklocatie, waar beschermingsmiddelen niet
zichtbaar zijn, zijn gemaakt op een moment
dat er geen werk in uitvoering was.

www.wpd.nl

Hoe kleuren ons leven beïnvloeden

Zonder kleuren zou het wel heel saai en
somer zijn. Zowel de natuur als de mens
kan niet zonder.

Kleurrijke mensen op het eiland

Opmerkelijke eilanders met een bijzonder
verhaal.

Historie

De bereikbaarheid van Ameland en
Schiermonnikoog kent een kleurrijke historie.

Wij staan altijd open voor suggesties en tips om WPDetails voor
u als lezer nog interessanter te maken. Heeft u mooie foto's, een
leuk onderwerp of een goed idee, aarzel niet en neem contact met
ons op via wpdetails@wpd.nl.

“

Tineke Toren uit Dokkum maakt sinds 1 januari wekelijks de overtocht naar Schiermonnikoog. Ze is de nieuwe griffier van de gemeente. Eén of twee dagen per week werkt ze op het eiland en verder vanuit huis. De overtocht bevalt haar prima.

“Ik was van plan om met de auto naar de veerhaven te rijden, maar ik zag dat de bus perfect aansluit op de veerdienst. Behalve op de eerste boot van 6.30 uur. Daarom neem ik ook wel eens de sneldienst van 7.00 uur. Die sluit wel aan op een bus vanuit Dokkum. Maar meestal pak ik de veerboot van 9.30 uur. Reizen met de veerboot is de ideale gelegenheid om alvast wat te werken.”

Tijdens de overtocht komt ze wel eens collega's tegen. *“Je werkt in hetzelfde gemeentehuis, maar hebt niet met iedereen evenveel contact. Dus tijdens de overtocht kun je even bijpraten. Dat vind ik ook zo leuk aan werken voor de gemeente Schiermonnikoog: het persoonlijk contact en de korte lijnen.”*

Als raadsgriffier is Tineke de eerste adviseur van de gemeenteraad. Ze zorgt ervoor dat de raadsleden optimaal hun werk kunnen doen. *“Ik regel dat ze benodigde stukken krijgen, help ze bij het opstellen van moties en amendementen, regel afspraken, volg de actuele ontwikkelingen, enzovoort. Het is een heel uitgebreide functie. Ik houd ervan om zaken te organiseren en om te zorgen dat alles goed loopt.”*

Als nieuwe forens naar en van Schiermonnikoog heeft ze alleen nog de winter meegemaakt. Ze verheugt zich al op de warmere seizoenen: *“Lekker op het dek van het wad genieten.”*

”

VASTE REIZIGER IN BEELD...

WAGENBORG PASSAGIERSDIENSTEN

Openingstijden klantenservice:

- maandag tot en met zaterdag van 08.00 - 20.00 uur
- zon- en feestdagen van 09.00 - 15.00 uur

Contact

T 0900 9238 (lokaal tarief)
Vanuit het buitenland: +31 88 103 1000
E info@wpd.nl

www.wpd.nl